

ქვემოთელო

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

137

1945

სახვავი ვერხალი
სტრუქტურული ნათესავი

ოქსოგრაელი

გამომცემლობა
„კომუნისტი“

№ 11

დამაარსებელი
1945

წელიწადი შეზღუდვები

საბავთმშობლო ალკა ცინტალური
კომპიტიტის ურველთვიური ოკავანო

„Октомври“ ежемесячный детский
журнал ЦК ЛКСМ-ГРУЗИИ
(на грузинском языке)

რედაქციის მისამართი:

თბილისი, ლენინის ქ. № 28

ტელ. 3-81-85

შ ი ნ ა ა რ ს ი

დილა (ლეკსი)	83-
გორი (წერილი)	1
გ. შატბერაშვილი — ბელადის სახლთან (ლეკსი) — ნახ. ვ. ჯაფარიძისა	2
მ. თომაძე — არ მოგვეწონა (მოთხრობა) — ნახ. მ. ბერძენიშვილისა	3
ლ. მეგრელიძე — თინას დედოფალი (ლეკსი) — ნახ. მ. ბურძენიშვილისა	4
ნ. ჩაჩავა — მატყუარა ცუგრა (ლეკსი) — ნახ. ვ. ერისთავისა	5
ბეკარჯიანი მამალი (ამბავი)	6
ხამორის სურათი (ლეკსი) — ნახ. გ. გულისაშვილისა	6
ე. შლივანი — კუს მოგზაურობა (ზღაპარი) — ნახ. ნ. იანქოშვილისა	7
კ. გოგიაშვილი — პირველი თოვლი (ლეკსი) — ნახ. ი. დივოგორცევისი	9
დედა მგლის სიყვარული (ამბავი)	10
ვ. ოხეცვა — როგორ გასცვალეს ნადირებმა ფეხები (ზღაპარი) — ნახ. ლ. გუდიაშვილისა	10
მ. მრეველიშვილი — ცული დედობილი (ლეკსი) — ნახ. ი. დივოგორცევისი	11
ი. სიხარულიძე — პატარა მესაზღვრეები (ლეკსი) — ნახ. კ. კიკნაძისა	13
ამოცანა	13
ბ. ფერაძე — მწყემსი მელა (ზღაპარი ლექსად) — ნახ. ვ. ლაპიაშვილისა	13
გ. კაჭახიძე — ფხიზელი ძალი (იგავი) — ნახ. ლ. გუდიაშვილისა	14
გ. ცეცხლაძე — გამოცანები	16
ა. ხარინოელი — გამოცანები	16
თ. შავერვაშვილი — აბა, გამოიცანი!	გარეკ. მე-3
ა. ფრუიძე — რეჟისები	გარეკ. მე-3
მ. ლებანიძე — ჩიტუნების მეგობარი (ლეკსი)	გარეკ. მე-4
ყდაზე — „სამთარაშა გაახარა“ — სურათი შესრულებულია რობერტ სტურუას მიერ.	

სარედაქციო კოლეგია: ვრ. აბაშიძე, ლ. ავალიანი, ეკ. ბურჯანაძე, ი. გრიშაშვილი, თ. თუმანიშვილი, გ. კაჭახიძე, რ. მარგაიანი (პ.-მე. რედაქტორი), ა. სიხარულიძე, ნ. უნაქოშვილი.

ლილა

ვარდს გაეფურჩქნა კოკორი,
გადაჰხვევოდა იასა,
ზამბახსაც გაჰღვიძებოდა
და თავს უხრიდა ნიაფსა.

ტოროლა მაღალს ღრუბლებში
წყრიალ-წყრიალით ჰგალობდა,
ბულბულიც, გრძნობით აღვსილი,
ნახის ხმით ამას ამბობდა:

„აჰყავედი, ტურფა ქვეყანავ,
„იღხინე, ივერთ მხარეო,
„და შენც, ქართველო, სწავლითა
„სამშობლო ვაახარეო!“.

4050

ამხანაგი სტალინი ბავშობიდანვე ბევრს კითხულობდა და დიდ საყვარულს იჩენდა ლიტერატურისადმი, პოეზიისადმი. თბილისის სასულიერო სემინარიაში შესვლის შემდეგ, 1895 წელს, ამხანაგმა სტალინმა დასწერა რამდენიმე ლექსი, რომელიც ილია ჭავჭავაძემ დაბეჭდა თავის ვაჟთ „ივერიაში“.

16 წლის სტალინის ლექსები დიდად მოსწონდა ილიას და თვალსაჩინო ადგილას, პირველ გვირგვინზე ბეჭდავდა მათ. ლექსები იბეჭდებოდა ი. ჯ-შვილის (ი. ჯუღაშვილი), ხოლო შემდეგ სოსნლოს ფხვედინომით და საყოველთაო მოწონებას იწყევდა.

ამხანაგ სტალინის პირველი ლექსი 1895 წლის 14 ივნისს დაბეჭდა „ივერიაში“. ეს ლექსი შეტანილი იქნა ი. გოგებაშვილის „დედა-ენაში“ 1916 წელს. ლექსი დაბეჭდილია ხელნაწილებით „დილა“.

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

მსოფლიოს ყველა ქვეყანაში არის ცნობილი პატარა ქალაქის — გორის სახელი. იგი სამშობლო ქალაქია ხალხთა საყვარელი ბელადის, საბჭოთა კავშირის გენერალისიმუს იოსებ ბესარიონის-ძე სტალინისა. სწორედ ამიტომ ვახდა ასე ცნობილი ეს პატარა, მაგრამ ლამაზი ქალაქი, რომლის შესახებ ვეროპაში, ამერიკაში, შორეულ ინდოეთში და სხვა ქვეყნებში უდიდესი სიყვარულით ლაპარაკობენ.

გორი — საქართველოს უძველესი ქალაქია. იგი გაშენებულია მდინარეების მტკვრისა და ლიხავის ნაპირას. ქალაქი ვარშემორტყმულია ვენახებითა და ბაღებით, რომელთაც თავს დასცქერის სახელგანთქმული გორის ციხე. ეს ციხე ბევრჯერ ყოფილა მოწმე საქართველოს მტრების განადგურებისა.

დიდმა ქართველმა პოეტმა აკაკი წერეთელმა უდიდესი სიყვარულით აღსავესე ლექსი უძღვნა გორს:

*„გორო, ქართლის შუაგულო,
მეთაურო ქართლისაო,
აღრე ღირსად წამებულო,
დღესაც მთქმელი მართლისაო“.*

გორში ბევრი ცნობილი ადამიანი დაიბადა და აღიზარდა. გორის ციხის ახლოს დგას პატარა სახლი, რომლის ფასადზე ასეთი წარწერაა:

„აქ 1879 წლის 21 დეკემბერს დაიბადა დიდი სტალინი! აქვე გაატარა მან თავისი ბავშვობა 1883 წლამდე“.

სახლი, სადაც დაიბადა ბელადი, ქართული ბრტყელი აგურისაგან არის აშენებული. იგი ორი ოთახი-

საგან შესდგება, ერთ ოთახში ბელადის მაშის ბესარიონ ჯულაშვილის ოჯახი ცხოვრობდა. ოთახში თეთრ სუფრაგადაფარებული მაგიდაა, რომელზედაც დგას თიხის ღოქი და თითბრის სანათი. მაგიდის ირგვლივ ოთხი სკამია. ფანჯარასთან — საწოლი დგას, ხოლო მის გვერდით სკივრი და კიღობანი, მარჯვნივ დგას პატარა ბუფეტი, რომელზედაც სამოვარი და მრგვალი სარკია.

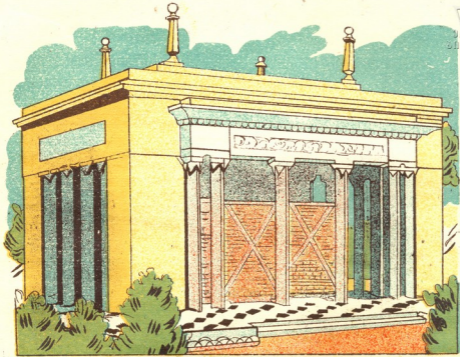
გორში ლენინის ქუჩაზე დგას შენობა ყოფილი სასულიერო სასწავლებლისა, რომლის ფასადზე ასეთი წარწერაა:

„აქ, ყოფილ სასულიერო სასწავლებელში, სწავლობდა 1888 წლის 1 სექტემბრიდან 1894 წლის 1 ივნისამდე დიდი სტალინი“.

ქალაქ გორს უამრავი მნახველი ჰყავს. აქ მოდიან საბჭოთა კავშირის ყველა კუთხიდან რუსები, უკრაინელები, ბელორუსები, სომხები, აზერბეიჯანელები და სხვა ხალხების წარმომადგენლები. მათ სურთ ნახონ ის ქალაქი, სადაც დაიბადა და ბავშვობა გაატარა საყვარელმა ბელადმა.

დიდი სამამულო ომის წლებში, გორში, ბელადის სახლთან ბევრმა მებრძოლმა დასდო ფიცი სამშობლოს წინაშე, რომ ისინი შეუპოვრად იბრძოლებდნენ სამშობლოს მტრების წინააღმდეგ.

გორი მშობლიური ქალაქია მსოფლიოს თავისუფლებისმოყვარე ყველა ადამიანისათვის, რადგან ამ ქალაქში დაიბადა ხალხთა მხსნელი და განმათავისუფლებელი იოსებ სტალინი.

გელაღის სახლთან

კორძი სტუმრად მისულ თინას,
 კუდრაჭას და ჰაქაწინას,
 რა ახარებს, ან რა უნდა,
 რა ოცნება აუსრულდა?
 რას კითხულობს, რას ტიტიწებს,
 ვარსკვლავივით რად ციმციმებს?
 მსუის მტკვარი და ღიანჭვი,
 დგას ჰატარა, მუედრო სახლი...
 აქ უოფილა მისი ბინა,
 ვინც სამშობლოს უძღვის წინა,
 ვინც დაამხო ქვეყნად ბნელი
 და მონობა საძიელი...
 აქ დაირწა ის აკვანი,

აქ ისწავლას ანი, ბანი—
 სიუვარელი დედა-ენა,
 ჯოხის ცხენიც აქ აჭენა,
 აქ მიჭქრდა ღვინის სანა,
 ცხვებდა და არიფანა!
 ვაისარდა, დავაქვაცდა,
 საქართველოს საზღვარს გასცდა;
 ნადველი და მუხუნარება
 მან აქცია მუხუნარებად,
 მოველინა ჩაგრულთ მსხველად
 და სამშობლო ასახელა!

გიორგი შაგაბაშვილი
 ნახატი ვახტანგ ჯაფარიძისა

მოსახობა

— მოაქვთ, ნუნუ, შეხედე რამოდენა ნაძვის ხე მოაქვთ. ალბათ ჩვენია! მართლაც რამდენიმე წუთის შემდეგ შემოიტანეს და შუა ოთახში დადგეს ტანაყრილი, ლამაზი ნაძვის ხე.

— პატარძალივით მოგრთავთ, ჩვენო ლამაზო, რამდენი სათამაშოები გვაქვს შენთვის მოგროვილი, რა ბრტყეილა ზიზიები! — ეტიტინებოდა მანანა სანატრელ სტუმარს.

ბავშვები მოუთმენლობას იჩენდნენ. უნდოდათ მალე მფერთათ ნაძვის ხე. მთელი დღე უკან დასდევდნენ დედას. ემუდარებოდნენ, რომ სათამაშოები გამოეტანა, მაგრამ დედა საქმეებში იყო გართული.

— ხომ ხედავთ, რომ თქვენთვის ჯერ არა მკალიან. ამაღამ მოგართოთ თქვენი ნაძვის ხე, — უთხრა მან ბავშვებს. დიდხანს ეგლოდნენ მანანა და ნუნუ დაღამებას. მაგრამ მათ ჯიბრზე თითქოს აღარ აღმდებოდა. გარედან სულ ნათელი, თოვლის თეთრი შუქი შემოდოდა.

ბავშვებს დალილობა დაეტყოთ, ნაძვის ხის პირდაპირ ტახტზე ჩამოსხდნენ. ერთმანეთს ხელი გადახევის და ოდნავ ბალიშისაკენ გადაიხარნენ. მალე ასევე, ტანგაუხდელად, ჩაეძინათ:

— ამ ჩიტუნებს, შეხედეთ, როგორ ტკბილად ჩაუძინათ, — სთქვა ბებომ, — რა იქნებოდა ამათთან ერთად რომ გავეწყო ნაძვის ხე, გაეხარდებოდათ.

— არა უშავს რა, სამაგიეროთ, დილით რომ ნახავენ მორთულ-მოკაზმულს, უფრო ეამებათ.

ამ სიტყვებთან ერთად დედამ ბავშვები მეორე ოთახში დაჭრავიანთ საწოლებში დაბინავა, შემდეგ სათამაშოებით სავსე ყუთი შემოიტანა და ნაძვის ხის მორთვის შეუდგა.

დილით ბავშვებმა გაახილეს თუ არა თვალი, ფაქა-ფუტით ტანთ ჩაიცვეს და დიდ ოთახში გაცივიდნენ ნაძვის ხის სანახავად.

— შეხედე, ნუნუ, რა ლამაზია ჩვენი ნაძვის ხე! — წამოიძახა მინანამ. — აგერ ის დიდი ვარსკვლავი თავზე გაუკეთებია. ეს კულამელა როგორ წამოსკუბებულა?! პირდაპირ მამალს გასკქერის, თითქოს ეპარებაო. აი, ჩვენი ბავშვაჯა დათუნია და ქრელი ფისოც.

ბავშვები მზიარულად უვლიდნენ გარშემო ნაძვის ხეს და ყველგან ეძებდნენ ნაცნობ სათამაშოებს.

უცბად მინანამ შეჩერდა. წარბები შეიკუმხნა, თითქოს რაღაც არ მოეწონაო. უმცროსი დაიკო გაკვირებული შესკქეროდა, ვერ მიმხვდარიყო, რაში იყო საქმე.

— შეხედე, ჩვენს ნაძვის ხეზე „წითელ-არმიელებიც“ ყოფილან, — წამოიძახა მინანამ. — წითელარმიელი სოკო ან ყურძენი ხომ არ არის? წითელარმიელები გულადი მებრძოლები არიან, ფაშისტების გამანადგურებლები.

პატარა ნუნუს არაფერი ესმოდა, რად ცხარობდა ასე მისი უფროსი დაიკო, კი კარგად ესმოდა, რომ ფაშისტების დაიკოს ეჯავრებოდა. ახლა, რადგან მინანამ ფაშისტები ასხენა, ნუნუ მიხვდა, ამ ლამაზ ნაძვის ხეზე რაღაც არ მოსწონდა მის დაიკოს.

ნუნუ დატრიალდა და „წითელარმიელები“ ნაძვის ხიდან ჩამოხსნა.

როცა დედა შემოვიდა ოთახში და „წითელარმიელები“ ნაძვის ხის ქვეშ დაინახა ჩამწყრივებულნი, ბავშვებს უსაყველურა:

— რად ჩამოხსენით?

— არ მოგვეწონა! — წყენით უბასუხა მინანამ. — ხეზე იყვნენ ჩამოკიდებულნი. ჩვენ ძირს ჩამოვსვით ისინი. ცოტახანს დარჩებიან ჩვენთან სტუმრად, ჩვენს ლექსებს და სიმღერებს მოისმენენ. მერე კი, აი, ამ ავტომანქანას ხედავ? ყველანი შიგ ჩასხდებიან და აქედან პირდაპირ თავიანთ სამხედრო ნაწილში წავლენ.

მარკო მომბაძე

ნახატი მარია ბერძენიშვილისა

თინას დედოფალბ

დღეს ტკბილეულს ჩემმა ტურფამ
ზირი არ დაბაკრა.

ავადა შეავს, ვერ დაეტოვებ,
მოვლა უნდა ზატარას.

ცალთვალა ჩემი ტურფა,
მანც მიუვარს, გეხაცვათ!

სძინავს... სანამ გადღვიძებს
ცოტა, ცოტა დამცათ!

ვერ დაფუარავ, რბენა, სტომა
გულთ მინდა ძალიან,

მაგრამ თქვენთან სათამაშოდ,
რაქნა, ვერ არ მცალდა!

ლილია მხარაიძე

მატყუარა ცუგრია

ცუგა, ცუგა, ცუგრია,
სახლი ვინ დაუნგრია
კატას ხატაურასა?

მოდი, ვკითხოთ მურასაც,
მართალს გვეტყვის მურია,
ასე ვინ აუწია,
ვინ აწეწა-დაწეწა
ფისოს სახლი ნამცვეცა.
მურას არც კი უნახავს,
მურას არც კი სცოდნია,
კატას სახლი თუ კი აქვს,
ფისოს სად რა ჰქონია.

მატყუარა ცუგრია,
თურმე მან დაუნგრია
სახლი ხატაურასა, —
დაბრალდა მურასა.
თვითონ კუდის ქიცინით
ღვას და ჩუმაღ იცინის.
მატყუარა ცუგრიას
ნეტავ, რად არ რცხუენია!
სასაცილო, მიოსნართო,
აბა, რა დარწმუნა?

ნიკოლოზ ჩაჩავა

წახატი ვახტანგ ერისთავისა

აგვარგიანი მამალი

შინანი დილა იყო. ესოს კუთხეში სანაკვეზე ქათმები ნაკავს ქექა-
ვდნენ. ჰატარა, ცქრიალა ნატო იქვე იდგა და თვალს ადევნებდა მათ მოქ-
მედებს. უცებ ჭრელი დედლის ფეხებთან ნაკვეში მიმალული სიმინდის მარ-
ცვალი გაგორდა. დედალმა სინარულით ჩაიკაგანა და ის იყო მარცვალი
ნისკარტით უნდა აეღო, რომ მასთან თქროსფერი მამალი განნდა. მამალმა
არ ადროვა, სწრაფად მარცვალს ნისკარტი დაჰკრა და გაშორდა იმ ადგილს.

„რა ხარბი მამალი ყოფილა!“ — გაიფიქრა ნატომ. მაგრამ გოგონა
მალე გაკვირვებული დარჩა. მამალი იქვე ასლო მდგომ ფეხმოტყნელ დედალ-
თან მივიდა, წინ მარცვალი დაუგდო და თავმოძვონედ დაიქორქოლა.
როდესაც წასიამოვნებმა კოჭლმა დედალმა მარცვალი გადაუღწა, აგვარგია-
ნი მამალი მობრუნდა და ახალი მარცვლების ძებნას შეუდგა.

ნახატი გივი გულისაშვილისა

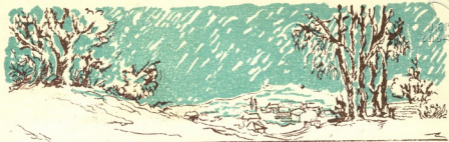
ზამთრის სურათი

ჩამოთოვა, ჩამოთოვა,
 ცამ ფიფქები ჩამოჭურბ,
 არე-მარეს თოვლი აძევს
 და სეებიც თეთრად სჩანან.

სედავთ? თოვლში ბავშვი მიდის
 და ჰატარბ ცივა მიაქვს,

მადლი ჭეჭეს და ბედურებიც
 ეივუივებენ:—ზამთარია!

თეთრი თოვლი, სუფთა თოვლი,
 მინდორ-ველსე დაფენილა,
 ჩვეს სოფელში შემოსულა
 სუეარული ზამთრის დილა.

პირველი თოვლი

რა კარგია, რა რიგ წმინდა,—
 ამიჭრელა ცქერით თვალი,
 როგორ მინდა, როგორ მინდა
 ფაფუკ თოვალში კოტრიალი.
 წუსელ თოვდა, ო, ეს თოვლი
 განახლებს ნუკრის, ქეთოს...
 მართლა, კარვ დროს გამახსენდა,
 ცივა უნდა შევაკოო.

ვიტუნდავებთ, ვიცეცავებთ,
 გაგვალბლებს თეთრი დილა,
 და სვლამოს ბუხრის ჰირად
 ზღაპრებს გვეტყვის ბაბუ ტკბილად.
 რა კარგია, რა რიგ წმინდა,—
 ამიჭრელა ცქერით თვალი,
 როგორ მინდა, როგორ მინდა
 პირველ თოვალში კოტრიალი!

ქ. შიშიაშვილი
 ნახატი ინა დივოზორცევასი

დედა-მგლის სიყვარული

ტყის ბილიკზე დედა-მგელს შვილები
 გესაწრთენელად გამოიყვანა. ხან გაბრა-
 ზებულივით კბენდა მათ და ხან ცხვირით
 ეკალ - ბარდებში გადაისროდა ხოლმე.
 ლეკვები ტკივილებისაგან წკმუტუნებდნენ.
 ვერ მოითმინეს და უსაყვედურეს დედას:
 —რა დაგვიშავებია, ასე რომ გვაწვა-
 ლებ მუდამ?! აღბათ არ გიყვარვართ!
 მგელმა არაფერი უპასუხა. გულში კი
 ამბობდა: — რა იცით, როგორ უყვარხართ
 დედას!
 უცებ ძაღლების ყეფა მოისმა. მგელი
 მიხვდა, რომ ტყეში მონადირე იყო.
 —ეკალ-ბარდებს შეაფარეთ თავი, მი-
 წაზე ვაწეკით და არ გაინძრეთ! — უთხრა
 მგელმა შვილებს.

ლეკვები სწრაფად მიიმაღნენ. როგორც
 კი ძაღლები გამოჩნდნენ, მგელი გაიქცა.
 ძაღლები და მონადირეც მას დაედევნენ.
 —რა ცუდი დედა გვაყავს,—სთქვეს
 მგლის ლეკვებმა,—თვითონ გაიქცა და
 ჩვენ კი დაგვტოვა!
 დაბინდებისას დედა-მგელი გასისხლია-
 ნებული დაბრუნდა.
 —წავიდეთ, შვილებო, ჩვენს ბუნავში,
 —უთხრა მათ მგელმა.— გახსოვდეთ, რო-
 დესაც თქვენც შვილები გვეყოლებათ,
 ხიფათის დროს ისე უნდა მოიქცეთ, რო-
 გორც დღეს მოვიქვეცი მე, რომ სიკვდი-
 ლი და ტყვეობა ააღდინოთ მათ.
 შვილებმა მხოლოდ ახლა გაიგეს, რა
 ძლიერ უყარებია ისინი დედას.

ზღაპარი
3. მსაჯენისი

ნახაბიძე
ლალ მულიაშვილისა

როგორ გასცვალეს ნადირებმა ფეხები

ერთხელ ირემი და მელა ერთმანეთს შეხვდა.

— ახალი რა არის? — შეეკითხა მელა ირემს.

— ახალი არაფერია, დაო! — უპასუხა ირემმა. — გუშინ კინალამ დავიღუპე, გამომიდგნენ მონადირეები, მე კი ჩემი რქებით ტოტებში გავუხლართე. ხათაბალაა ეს ჩემი გრძელი ფეხები, ტოტებს ვედები.

— შენ კი როგორა ხარ? — შეეკითხა ირემი მელას.

— არც მე მაქვს კარგად საქმე, ძმაო! მითვალთვალე ბუნ მონადირეები. ხათაბალაა ეს ჩემი მოკლე ფეხები — არ შემიძლია ზემოდან ადგილმდებარეობა დავათვალეო!

მოიწყინეს ნადირებმა. დიდხანს ფიქრობდნენ ისინი იმაზე, თუ რა ცუდი ცხოვრება აქვთ მათ და რა

კუდათაა ყველაფერი მოწყობილი ამ ქვეყანაზე: ვისაც გრძელი ფეხები სჭირდება, მას მოკლე ფეხები აქვს, ვისაც მოკლე ფეხები სჭირდება, მას გრძელი ფეხები აქვს.

— და აი, — უტბად სთქვა მელამ, — ზოდი, ძმაო, ფეხები გავცვალოთ.

— გავცვალოთ! — მიუგო ირემმა, და გასცვალეს ფეხები.

მაღე მელას ქათმის ხორცი მოუნდა და მოჰჭურცხლა სოფლისაგენ. უნდოდა საქათმეში შემძვრალიყო, მაგრამ გრძელმა ფეხებმა ხელი შეუშალეს. როცა ხერხელში ფეხი შეჰყო ქათმის მოსატაცებლად, ირმის ჩლიქიანი ფეხი ამ საქმისათვის არ გამოდგა. ძაშინ ამოიოხრა მელამ და დაიხანა თავისი ფეხები, რომელიც ირემს გაუცვალა. რა ბასრი ბრწყინვალეობა იქონიდა იმ ფეხებზე და რა კარ-

გად იჭერდა იმ ბრწყალეებით ნა-
ღავლს!
ქობიდან ქათმების პატრონი გამო-
ვიდა, შეეშინდა მელას და მშიერმა
მოჰკურცხლა.

ირემმა კი, მიიღო რა მელიის ფე-
ხები, დაბალი ტანის გახდა, მთლად
ბალახში დაიძალა, — გაეხარდა.

— აი ახლა კი ჩემი საქმე კარგად
წავა, მტერი აღვილად ვერ დამი-
ნახავს!

გზა განაგრძო, მელიის მოკლე
ფეხებით ჩქარა ვერ იარა, მალე დაი-
ღალა, მოშვიდა. ჩვეულებისამებრ
თავი მაღლა ასწია, რომ შიმშილი
მოეკლა ხის ახალგაზრდა ნაზი ტო-
ტებით და ქორფა ფოთლებით. აც-
მაცუნა ტუჩები, მაგრამ მოკლე ფე-
ხების წყალობით ტოტებს ვერ მის-
წვდა.

ატირდა ირემი.

ამ დროს ტყეში ხმელი ტოტების
ლაწა-ლუწი გაისმა. შეეშინდა ირემს
და მოჰკურცხლა. მაგრამ მელიის
პატარა ფეხებით ისე ვერ გაიქცა,
როგორც წინად შეეძლო. დაეცა, და-
ხუტა თვალები და გაიფიქრა: „აი
ეხლა კი მომეღება ბოლო“.

თურმე ტყეში მელა მორბოდა.
იგი ირემს ეძებდა.

— სად ხარ, ძმაო?

— აქა ვარ, — უბასუხა ირემმა, — ეს
შენ იყავი ტყეში რომ ხმაურობდი?

— მე გახლდით, — მიუგო მელამ, —
ხათაბალოა ჩემთვის ეს შენი ფეხები.
მე ჩუმაღ მინდოდა მოესულიყავი,
ესენი კი ხმაურობენ...

— მეც უბედურება მჭირს შენი
ფეხებით. ისინი პატარები, სუსტნი
არიან. მოდი, ისევ გავცვალოთ.

მელამ და ირემმა ისევ გასცვალეს
ფეხები.

დააბაკუნა ირემმა თავისი ჩლიქე-
ბი და სთქვა:

— მშვენიერებაა! ქვეყანა ისეა მო-
წყობილი, რომ ირემი ჩლიქებით
უხდა დადიოდეს.

გაირბინა მელამ და ესიამოენა.

— კარგია! — უბასუხა მან ირემს, —
მართლაც, კარგადაა მოგონილი, რომ
მელას ფეხები მოკლე აქვს და ბრწყა-
ლები — ბასრი.

დაემშვიდობნენ და დაშორდნენ
ერთმანეთს მელა და ირემი.

ამის შემდეგ მათ ფეხები არა-
სოდეს არ გაუცვლიათ.

ცუდი დედობილი

ნანა უნდა თოჯინას,
თხელ კაბაში სცივა,
არც შეცვლი შეუკრეს,
სულ ნახერხი სცვივა.

გდია ფეხმოწვევტილი,
ძველი ტასტის უკან,
ხან მტვერი დაეურება,
ხან დათორეუს ცუვა.

დიდიმ სულ შეიჯავრა:

— სხვა თოჯინაც მაქვსო.

ახალს გულში ისუტებს,

ძველი—ხლარ ახსოვს.

მამაკალი მრავალიზილი

ნახატი ინა დინოგორცევასი

ზატარა მესასღერეები

მე და ყურშა ამაღამ
სადარაჯოდ მივიღივართ,—
ყურშა ორი წლის არის,
მე იმაზე დიდი ვარ!

ღამით სადარაჯოზე
ჩვენ არ შეგვეშინდება,
მტერს მაშინვე დავიკერო,
გადმოსვლა თუ ინება!

ილია სიხარულიძე

ნახატი კოტე კიკნაძისა

ა მ ო ც ა ნ ა

ბრძენთან მივიდა ერთი ახალ-
გაზრდა, რომელსაც სურდა მისი
მოწაფე გამხდარიყო. ბრძენმა გამოც-
დის მიზნით მისცა მას ამოცანა: გა-
ნეცალკავებია ერთმანეთში არეული
კარაქი და სილა. ახალგაზრდამ ეს
ამოცანა სწრაფად ამოხსნა.

სცადეთ თქვენც.

მწყემსი მელა

ზღაპარი

ერთ დედაბერს ცხვრები ჰყავდა უპატრონოდ გაშვებული. — სანდო მწყემსი ვერ იპოვა, იყო იმედდაკარგული. ერთხელ, როცა მწყემსის ძეხნით, დაეღალა მოხუცს თვალი, გზაზე დათვი დაინახა მისკენ წელა მიმავალი. დათვმა უთხრა: — გამარჯობა! სად მიდიხარ, ჩემო დედი? — ცხვრებისათვის მწყემსი მინდა, ვერ ვიპოვე, არ მაქვს ბედი. — გულს რად იტყვ, აქ არა ვარ? თუ გსურს მწყემსად წამოგყვები, გულმოდგინედ ვიმუშაო, გაგისუქო შენი ცხვრები — კარგი, მაგრამ შეგიძლიან მათთან ტყბილად საუბარი? თუ გაიგებს შენს ლაპარაკს რომელიმე ჩემი ცხვარი? დათვმა უთხრა: — როგორ არა, მითხარ, ძნელი აქ რა არი? — და დათვურად მოჰყვა ღრიალს, გააყრუა მთა და ბარი.

ამ ხმაურზე, ამ ღრიალზე შიშით შეკრთა დედაბერი, სწრაფად დათვი მიატრავა, დაჰკარგოდა საწყაღს ფერი.

||

დედაბერი ნაღველიანად მიჰყვებოდა ბილიკს წელა. უცებ ველზე დაინახა მომავალი წუწკი მელა. და როდესაც გაუსწორდა ჩვენს დედაბერს ქათმის ქურდი, ეშმაკურად მიესალმა, გააქნია გრძელი კული. პკითხა: — დედი, რად გარჯილხარ, ნეტავ, საით მიბრძანდები? — მწყემსს დავეძებ, ვერსად ვპოვე, მეკარგება, მელავ, ცხვრები! — მელას გულში გაეცინა, სთქვა: — ის ვპოვე, რაცა მსურდა. — ჩაახველა და დედაბერს ამ სიტყვებით მიუბრუნდა: — ჩემო დედი, კიდევ მრავალ გზას და ბილიკს გადალახავ, მაგრამ ჩემზე უკეთეს მწყემსს ვერსად ვპოვე, ვერსად ნახავ! ცხვრებს მოვუვლი თავზე უკეთ. შემიძლია შენი შველა, — თუ კარგად ვერ გავასუქო,

აღარ მერქვას მაშინ მელა! —
 მოიხიბლა დედაბერი,
 უთხრა: — მელაგ, გერწმუნები,
 წამოდი და ჩაიბარე
 მოსავლელოდ ჩემი ცხვრები. —
 გაპყვა მელა სიხარულით,
 ცხვრების ფარა ჩაიბარა...
 „მინდერისაკენ გალაღო“,
 დედაბერმა დაუბარა.

III

მელამ ფარას შეუძახა,
 წაიყვანა ცხვარი ველად,
 საღამოს კი ყველა უკან
 მოიყვანა უვხებელად.
 მაგრამ, დახეთ, მეორე დღეს
 ერთი ცხვარი აკლდა ფარას. —
 მელაკულამ ეს ამბავი
 საზიზღარ მგელს დააბრალა.
 ცხვრების ფარას მესამე დღეს
 კიდევ აკლდა ერთი ცხვარი.
 — ეს კრ დათვმა შექაპაო,
 დამნაშავე დათვი არის! —
 სთქვა მელამ, და ამის შემდეგ
 რას იტყოდა დედაბერი?
 დაუჯერა მწყემსის ნათქვამს,
 იწუწუნა, თუმცა, ბევრი.

IV.

მეოთხე დღეს მელასათვის
 რძე წაიღო დედაბერმა,
 მაგრამ მინდვრად რაც მან ნახა,
 იგი ნახოს თქვენმა მტერმა!
 დაბლა ეგდო მკვდარი ცხვარი,
 თავზე ადგა წუწკი მელა
 და მსუქან ხორცს გემრიელად
 მიირთმევდა ნელა-ნელა.
 დედაბერმა შეუკივლა
 და ქოქოლა მიაყარა:
 — აი, თურმე, ვინ ყოფილა,
 ვინ გაწყვიტა ჩემი ფარა!
 სასიკვდილევ, რას მერჩოდი,
 რაც შემემლო პატრისგცემიდი
 და მალლობის ნიშნად შენ კი,
 თურმე, ჩემ ცხვრებს მიირთმევედი!
 შე წუწკო და საძაგელო.
 არ მელოდი აღრე, განა? —
 შეეშინდა ქურდ-ბაცაცას
 და ტყისაკენ გაექაზა.
 დედაბერმა რძე მიასხა
 და რძით კული დაუსველა. —
 აი, თეთრად რატომ უჩანს
 კულის ბოლო ყველა მელას!

გაღმთავართულა ინგლისურიდან
 ბიძინა შპრაქიძე

ნახატები ფარნაოზ ლაპიაშვილისა

ფხიზელი ძაღლი

0 8 3 0

მწვემსი მინდორზე სბოებს ამოგებდა. საიდანღაც ცხვარი გამოჩნდა. სბოებს რომ მიუახლოვდა, მოვა დაიწყო. მწვემსმა იფიქრა: ფარან დაცილებია და უხატონოდ დარჩენილათ, მოდი, სბოებს შევუერთებ, ნადირმა არ შეჭამოსო. ამ დროს ძაღლი ეეფით ცხვარს, მივარდა. მწვემსი შეუწერა, მაგრამ ძაღლმა ეური არ ათხოვა და დამფრთხალ ცხვარს დაუდევნა. როცა დაეწია და კბილები ჩააგლო, ჰირში ცხურის ქურქი შეჩნა; ტეისკენ მკელი ვარბოდა.

— ვაი, ეს რა დავინახეო! — წამოიძახა გაკვირვებულმა მწვემსმა.

თურმე იმ ვაჟმაძღარ მკელს ცხურის ქურქი ჩაეცვა, ვითომ ცხვარი ვარო და სბოების შეჭმა განეზრახა, მაგრამ ფხიზელი ძაღლი მიუხვდა; ცხურის ტეაჟშიც იცნო იგი.

მორაბი კაჟახიძე

ნახატი ლალი გულიაშვილისა

„ბაშოსანაჟი“

(შედგენილი გრ. ცეცხლაძის მიერ)

1

სულ ყველა იცნობს თვისებას ერთი პრილა სახლისას: ახლოს ვინც მივა, შიგ ნახავს ბინადარს თავის სახისას.

2

ყველა დღეთა საძირკველი, ერთი დღე აქვს ადამიანს. ის დღე თავად არვის ახსოვს, არც ბრიყვსა და არცა ჭკვიანს.

3

ერთ დღეს ელის ყველა კაცი, ვინც სიცოცხლე ქვეყნად ჰპოვა, ყველამ იცის მოვა ის დღე — არვინ იცის როდის მოვა.

(შედგენილი ალ. საჩინოელის მიერ)

1

საქმელია ერთი, მუევა და თეთრი.

2

როცა ცაზე გამოჩნდება — შავი კვამლის დარი, მსწრაფლ ამინდი შეიცვლება, დგება ცული დარი.

3

ხან მრისხანა და ხანაც მშვიდი, არ გაიდება იმაზედ ხიდი.

აბა, გაშროცანი!

მუსიკა თამარ შაშიაზაშვილისა

mf *p*

cresc poco a poco *rit*

Tempo I^o *f* *p*

f

რეპუსები

მ ხ

ბ მოქ

2/321

2468

საქართველოს
ლიტერატურის

ჩიტუნების მეგობარი

საში დღევ ზირულ თოვლით
იმოსება შთა და ბარი...
ზაჩაწინა ჩვენი ნანი
გოგონაა საქებარი,
იცის ნანიშ, — თუითუული
ოქტომბრელის ჯალი არის —
იუოს მუდამ სუევარული
ჩიტუნების მეგობარი.

აი, ახლაც ბარდის ტუბილად
და გოგონას უთრთის გული;
აივნიდან ეელდაბუებს
საჯუნს შურის სიუვარულით, —
მადლიური თელუნებდა
კიუკიუებენ სინარულით...

ოქტომბრელი ჩვენი ნანი
გოგონაა საქებარი.
თქვენც მიჰბაბეთ და თქვენც გახდით
ჩიტუნების მეგობარი!

მარგარეტ ლეპინსკა

გამოქვეყნების № 35 სტამბის № 514 ტირაჟი 7.000 ჟი 01709 წიბი 5 მან.

ლ. პ. ბერაას სახელობის პოლიგრაფკომბინატი „კომუნისტი“ თბილისი, ლენინის ქ. № 28.
ფურალი ილუსტრაციები დაბეჭდილია სსრ კვების მინისტრის დახმარებით.